

Naar een talenonderwijs in topvorm

Bevraging taalleerkrachten secundair onderwijs

Kerngroep Vlaams Talenplatform

22 september 2022

contact@vlaamstalenplatform.be

[Naar het rapport ⇨](#)

Vlaams
Talen-
Platform

Achtergrond

- Talenplan
- Focusgroepgesprekken
- Bevraging en verwerking (1029 respondenten)
- 9 kernbevindingen
- 21 aanbevelingen

Betrokken onderzoekers

Inge Arteel (VUB)
Lars Bernaerts (UGent)
Lieven Buysse (KU Leuven)
An Vande Casteele (VUB)
Valeria Catalano (PXL)
Ine Corteville (beleidsmedewerker)
Sylvianne De Schepper (UGent)
Renata Enghels (UGent)
Kathleen Gysels (UAntwerpen)
Julie Lippens (beleidsmedewerker)
Liesbeth Martens (UCLL)
Marie-Eve Michot (VUB)
Maribel Montero Perez (UGent)
Tanja Mortelmans (UAntwerpen)
Nathalie Nouwen (KU Leuven)
Jill Puttaert (VUB)
Mathea Simons (UAntwerpen)

Aanbevelingen voor de overheid

1. Garandeer de kwaliteit van de taalleraar

2. Versterk het imago van talenopleidingen

3. Houd de onderwijssector aantrekkelijk voor de taalexpert

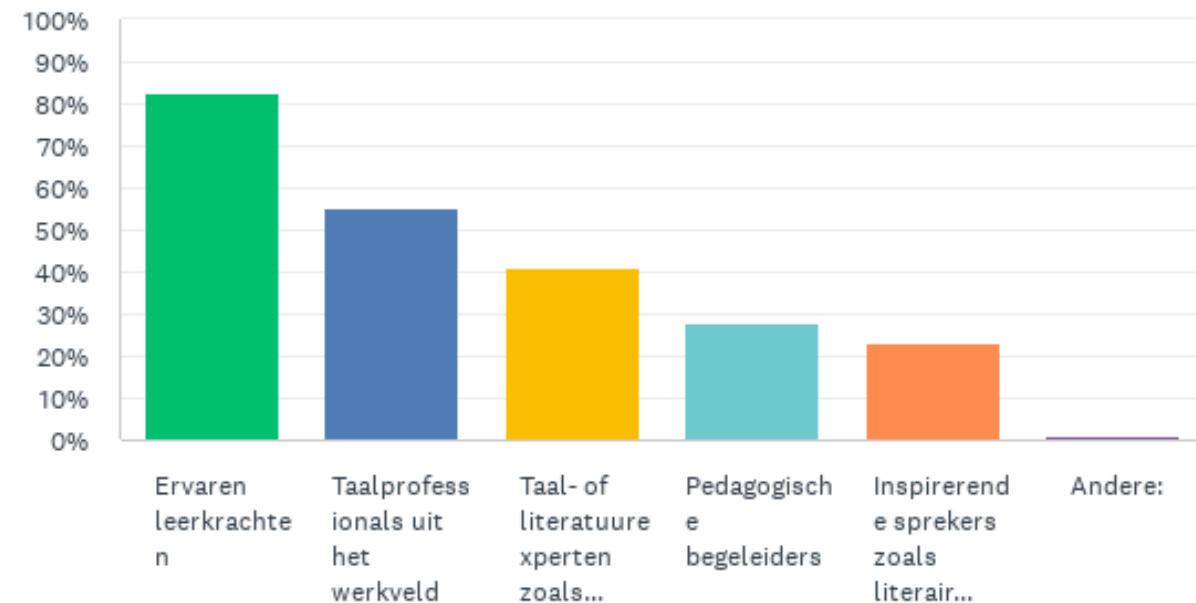
Bevindingen

1. Leerkrachten vertrouwen leerkrachten en staan op hun autonomie

a) Actoren die de taalleerkracht belangrijk vindt voor de kwaliteitsbewaking van het leermateriaal

	onbelangrijk	eerder onbelangrijk	neutraal	belangrijk	heel belangrijk
Opgesteld door taalleerkrachten	0,33%	0,33%	7,35%	47,53%	44,46%
Nagelezen door vakcollega's	0,88%	4,18%	17,27%	50,39%	27,28%
Opgesteld door experts	2,19%	5,25%	15,97%	46,50%	30,09%
Uitgegeven door een uitgeverij	7,56%	10,84%	29,46%	39,10%	13,03%

b) Voorkeur type nascholer

2. Maar er is te weinig ruimte voor alle taken

“De werkdruk ligt de laatste jaren zo hoog, dat er voor professionalisering nauwelijks tijd overblijft.”

“Het ontbreekt me aan tijd om de interessante nascholingen te gaan volgen, omdat het weer lestijd kost die ik moet inhalen.”

3. Meer uren, minder leerlingen

Meest gekozen actiepoint voor het talenonderwijs vandaag (max. 3)

	%	freq.
De overheid moet kleinere klasgroepen voor taallessen in het lager en secundair onderwijs mogelijk maken.	60,80%	515

Ingrepen in het lessenrooster

	%	freq.
Vakoverschrijdend werken	37,17%	307
Individuele taalvakken inroosteren als blok van meerdere lesuren	33,90%	280

4. Digitalisering biedt kansen

Tweede meest gekozen professionaliseringsinitiatief met impact

	helemaal geen impact		eerder geen impact		neutraal		impact		veel impact	
Websites (zoals Archief voor Onderwijs, Klascement)	6,26%	53	16,90%	143	28,13%	238	44,33%	375	4,37%	37

Tweede meest gekozen factor om professionalisering te volgen

	helemaal niet motiverend		eerder niet motiverend		neutraal		motiverend		zeer motiverend	
Professionalisering kan online gevolgd worden.	2,78%	24	7,30%	63	15,18%	131	43,34%	374	31,40%	271

4. Digitalisering biedt kansen

Informatiekanalen nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied

	%	freq.
Door onlinebronnen zoals websites of blogs	58,22%	510
Via de pedagogische begeleidingsdiensten	52,63%	461

5. Ambitieuze doelen vergen helderheid en tijd

Mening over de nieuwe eindtermen, van meest tot minst akkoord

	helemaal niet akkoord		eerder niet akkoord		neutraal		akkoord		helemaal akkoord		n.v.t.	
zijn ambitieus	6,44%	53	15,80%	130	26,73%	220	28,19%	232	13,85%	114	8,99%	74
zijn haalbaar	6,80%	56	21,87%	180	29,65%	244	28,31%	233	4,62%	38	8,75%	72
zijn praktijkgericht	4,80%	39	24,97%	203	33,46%	272	24,97%	203	2,21%	18	9,59%	78
zijn toereikend	6,38%	52	21,35%	174	39,39%	321	20,49%	167	2,33%	19	10,06%	82
zijn helder geformuleerd	14,37%	118	29,11%	239	24,97%	205	20,58%	169	1,83%	15	9,14%	75
zijn concreet	15,12%	124	33,90%	278	24,15%	198	16,22%	133	1,59%	13	9,02%	74

6. De taalleerkracht wil de lat hoger voor kennis en evaluatie

Actiepunten voor het talenonderwijs vandaag (max. 3)

	%	freq.
De overheid moet kleinere klasgroepen voor taallessen in het lager en secundair onderwijs mogelijk maken.	60,80%	515
Het lager en het secundair onderwijs moeten de kwaliteit van hun uitstroom bewaken.	52,54%	445
De secundaire scholen moeten een rijk aanbod van talen bewaken.	27,15%	230
Directies moeten aandacht hebben voor taal- of talenbeleid op school.	24,91%	211
Het hoger onderwijs moet de kwaliteit van zijn uitstroom bewaken.	24,20%	205

6. De taalleerkracht wil de lat hoger voor kennis en evaluatie

Houding tegenover dominante visie op verhouding "kennis-vaardigheden"

	%	freq.
Er moet eerst meer gewicht toegekend worden aan kennis en dan aan vaardigheden.	47,51%	401
Kennis en vaardigheden moeten evenveel gewicht krijgen.	29,86%	252

7. De taalleerkracht wil praktische en concrete professionalisering

Vakgebonden eerder dan vakoverschrijdend:

Soort professionalisering, van meest tot minst gevolgd

	%	freq.
Vakgebonden professionalisering (bv. over taaldidactiek, literatuur, taalkunde, historisch-culturele context)	50,58%	434
Algemene didactische professionalisering (bv. over ICT-tools, didactische werkvormen)	31,82%	273
Professionalisering over taal- of talenbeleid	8,16%	70
Didactisch-pedagogische professionalisering (bv. over zelfsturing, veerkracht)	7,93%	68
Professionalisering over schoolbeleid (bv. over drugpreventie, racisme)	1,52%	13

7. De taalleerkracht wil praktische en concrete professionalisering

Concreet en praktijkgericht:

Vorm professionaliseringsinitiatieven (max. 3)

	%	freq.
Praktijkgerichte professionalisering uitgewerkt vanuit de ervaring van de trainer	61,07%	535
Praktijkgerichte professionalisering die wetenschappelijk is onderbouwd	56,16%	492
Uitwisseling tussen taalleerkrachten, netwerking	55,37%	485
Inspirerende lezingen	25,91%	227
Taalstages met immersie in de doeltaal	22,83%	200
Klasbezoeken bij collega's ('hospiteren')	21,35%	187
Theoretisch-wetenschappelijke professionalisering	11,99%	105

8. De taalleerkracht wil een sterke talencampagne

Acties die leerlingen kunnen motiveren om te kiezen voor een talenopleiding in het hoger onderwijs

	% (heel) motiverend
Taalprofessionals uit andere sectoren getuigen in de klas (zoals mensen uit de bedrijfswereld, de media, de cultuursector).	90%
Een nieuwe richting Moderne Talen in de derde graad biedt leerlingen extra uitdaging op het vlak van taal en literatuur, inclusief een vierde moderne vreemde taal.	83%
Oud-leerlingen komen hun ervaring als talenexpert delen op de school.	82%
Influencers - zoals vloggers die door veel jongeren worden gevolgd - promoten taalonderwijs op sociale media.	76%

9. De ene taal(leerkracht) is de andere niet

- Verschillende taalleerkrachtenprofielen
  - Leermateriaal
  - Professionalisering
  - Organisatie van de lessen

Bevindingen

1. Leerkrachten vertrouwen leerkrachten en staan op hun autonomie

2. Maar er is te weinig ruimte voor alle taken

3. Meer uren, minder leerlingen

4. Digitalisering biedt kansen

5. Ambitieuze doelen vergen helderheid, tijd en middelen

6. De taalleerkracht wil de lat hoger voor kennis en evaluatie

7. De taalleerkracht wil praktische en concrete professionalisering

8. De taalleerkracht wil een sterke talencampagne

9. De ene taal(leerkracht) is de andere niet

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor de overheid

1. Garandeer de kwaliteit van de taalleraar

- Verhoog de zichtbaarheid van professionalisering en vul lacunes in het professionaliseringsaanbod op.
- Maak vereiste bekwaamheidsbewijzen ook in de praktijk “vereist” voor het talenonderwijs.
- Ondersteun lerarenopleidingen.

Aanbevelingen voor de overheid

2. Versterk het imago van talenopleidingen

- Maak duidelijk dat de richting Moderne Talen in de tweede en derde graad een ambitieuze talenrichting voor toekomstige taalexperten is.
- Versterk de status van zowel leerkrachten als talen in het onderwijs via een goed doordachte talencampagne.
- Maak directies en lerarenkamers bewust van het belang van talen en een talenbeleid op hun school.

Aanbevelingen voor de overheid

3. Houd de onderwijssector aantrekkelijk voor de taalexpert

- Compenseer de bovengemiddeld zware verbeter- en feedbacklast van taalleerkrachten.
- Geef voldoende tools om met heterogene groepen om te gaan.
- Maak ruimte voor kennis en ontsluit bevindingen van wetenschappelijk onderzoek op een toegankelijke manier.
- Zorg voor duiding bij de eindtermen.

Naar een talenonderwijs in topvorm

“Het is onze ambitie dat Vlaanderen een onbetwiste referentie wordt in het Europa van de jaren twintig. (...) We leggen de lat hoog in alle domeinen van onze samenleving. (...) We scheppen een kader dat iedereen aanmoedigt om het beste uit zichzelf te halen en mee te bouwen aan een Vlaanderen dat schittert. Excellent onderwijs is de belangrijkste hefboom om elk talent te ontwikkelen en om er als samenleving collectief op vooruit te gaan.”

(Regeerakkoord 2019-2024)

Vragen of suggesties?

contact@vlaamstalenplatform.be

Volg ons op:

www.vlaamstalenplatform.be

